

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2928/2017
05.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Оливера Јованић, адвокат из ... и Милица Јосимовић Лутовац, адвокат из ..., против тужене Адвокатске коморе Војводине са седиштем у ..., чији је пуномоћник Зоран Копривица, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2507/17 од 10.08.2017. године, у седници одржаној 05.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2507/17 од 10.08.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П1 28/2016 од 24.03.2017. године ставом првим изреке одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је повређен Закон о забрани дискриминације и да су наводи изнети у записнику са 9. седнице основне организације адвоката у ... од 12.09.2005. године и у решењу број ../05 од 03.12.2005. године Адвокатске коморе Војводине у ... неистинити. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 70.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2507/17 од 10.08.2017. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за досуду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14) Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање тужиоца на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од ...1987. године до ...1989. године био судија Окружног суда у ..., а од ...1989. године до ...2001. године Окружни јавни тужилац у ... . Тужилац је ...2005. године туженој поднео захтев за упис у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине. Управни одбор тужене је на седници одржаној 03.12.2005. године, решавајући о захтеву тужиоца за упис у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине, одбио захтев тужиоца за упис, применом члана 4. став 1. тачка 7. Закона о адвокатури („Службени лист СРЈ“, бр.24/98, 26/98, 11/02, 17/02), члана 77. Статута Адвокатске коморе Србије и члана 12. Статута тужене, јер је Управни одбор већином гласова закључио да поступци из његовог досадашњег рада не дају основа за уверење да ће се у обављању адвокатске делатности придржавати закона, Статута адвокатске коморе и Кодекса професионалне етике адвоката. Решење је донето по претходно прибављеном мишљењу о тужиоцу од Основне организације адвоката из ..., на чијем подручју је тужилац, као подносилац захтева за упис у именик адвоката пријавио седиште своје адвокатске канцеларије, и након извршеног увида у списе Окружног суда у ... К 165/2000, који су прибављени по службеној дужности, допис Републичког јавног тужилаштва о основу за разрешење тужиоца као Окружног јавног тужиоца у ..., изјаве адвоката ББ и ВВ. У образложењу решења се наводи да је прочитано мишљење Основне Организације адвоката ... и да је иста дала негативно мишљење о тужиоцу на седници одржаној 12.09.2005. године, наводећи: да је непосредно учествовао у идејно-политичкој диференцијацији, на основу које је дошло до разрешења судија Окружног суда у ... и у Општинском суду у ... и заменика тужиоца у Окружном јавном тужилаштву у ... и Општинском јавном тужилаштву у ... ближе наведених у мишљењу; да је као Окружни јавни тужилац у ... за време важења ранијег ЗКП-а издавао изричите наредбе свим заменицима јавног тужилаштва да се не изјашњавају у предметима у којима се води истрага у погледу притвора док не истекне законски рок трајања притвора, иако је истражни судија окончао поступак истраге и на тај начин ускраћивао сагласност истражном судији за укидање притвора, чиме је директно кршен закон на штету процесуираног лица; да се као Окружни јавни тужилац у ... јавно изјашњавао о организацији „ГГ“ и појединим опозиционим партијама као терористичким организацијама, заступајући тезу да је њиховим деловањем убијен ДД, бивши председник ..., а да је ове ставове нарочито изражавао у току кривичног поступка који је вођен против ЋЋ, који је у неурачунљивом стању извршио кривично дело убиства ДД; да је као Окружни јавни тужилац издавао наредбе својим заменицима и службеницима да адвокати, који су тада бранили оптужене или заступали оштећене у предметима из надлежности Окружног јавног тужилаштва, не могу да врше увид у предмете нити разговарају са запосленима у тужилаштву. Из образложења решења даље следи да је Управни одбор туженог прихватио чињенице, ставове и закључке Основне Организације адвоката у ..., осим закључка који се односе на право доступности списка јавног тужилаштва, али да није посумњао у тачност закључка Основне Организације

адвоката ... из којих произлази да је тужилац, налазећи се на одговорној функцији у правосуђу учествовао у креирању кадровске политике на основу политичких мерила, а не знања, стручности и савесности судија и тужилаца, да је такав политички, а не правни приступ присутан и у ставу који је Окружно јавно тужилаштво у ..., на чијем је се челу тужилац налазио, заступало у предмету окривљеног ЋЋ, коме се упорно стављало на терет кривично дело против уставног уређења и безбедности СРЈ-тероризам, иако се радило о особи која није урачунљива и којој је због кривичног дела убиства изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи. Против решења тужене од 03.12.2005. године била је дозвољена жалба Адвокатској комори Војводине, у року од 15 дана од дана достављања, али се тужилац није користио овим правним леком.

Тужилац тужбом тражи да се утврди да је повређен Закон о забрани дискриминације и да су неистинити наводи изнети у записнику са 9. седнице Основне организације адвоката у ... одржане 12.09.2005. године и у решењу тужене број ../05 од 03.12.2005. године.

С обзиром на наведено, правилно су одлучили нижестепени судови, када су одбили, као неоснован, захтев тужиоца да се утврди да је тужена дискриминаторски поступала према њему одлучујући о његовом захтеву за упис у Именик адвоката Адвокатске коморе Војводине.

Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, број 22/09) ступио је на снагу 07.04.2009. године, због чега се постојање дискриминаторског понашања тужене према тужиоцу, може ценити непосредном применом члана 21. Устава Републике Србије и Европске конвенције за заштиту људских права и слобода.

Забрана дискриминације представља једно од основних начела Устава Републике Србије. Чланом 21. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на једнаку законску заштиту од дискриминације (став 2.), као и да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета (став 3.).

Чланом 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је у ставу 1. прописано да ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по било ком основу, као нпр. по раси, боји коже, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу.

Законом о адвокатури („Службени лист СРЈ“, бр.24/98, 26/98, 11/02 И 72/02 и „Службени лист СЦГ“ бр. 1/2003), важећем у време траженог уписа, прописани су услови за бављење адвокатуром и то чланом 3-14.

Дискриминација представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима, полу, ...). Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом РС и Европском Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода. Повреда било ког права личности, па самим тим и вршење дискриминације у односу на неко лице или групу лица, узрокује нематеријалну штету, јер код дискриминисаних лица изазива осећај неправде, неравноправности у односу на друге грађане, а често и осећај подређености или осећај грађана нижег реда, што код њих изазива душевне болове, на основу чега су и овлашћени да пред судом захтевају заштиту од дискриминације. То даље значи да су лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација, у обавези да пред судом докажу само да су неједнако третирани у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, док је тужена, односно лице на чије се дискриминаторско понашање тужбом указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању (према лицима која указују да су дискриминисана). Међутим, како из утврђеног чињеничног стања не следи да је тужилац неједнако третиран у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији која су поднела захтив за упис у Именик адвоката тужене, то тужилац поступањем тужене није дискриминисан ни на непосредан нити на посредан начин, због чега се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Супротно наводима ревизије, тужилац ни у тужби ни током поступка није учинио вероватним да је поступање тужене било дискриминаторско односно да је тужена одлуку о његовом захтеву донела имајући у виду неко његово лично својство.

Тужилац је тужбом тражио и да се утврди да су неистинити наводи изнети у записнику са 9. седнице Основне организације адвоката у Новом Саду одржане 12.09.2005. године и у решењу тужене број 326/05 од 03.12.2005. године.

Правилан је закључак нижестепених судова да се тужбом не може тражити неистинитост навода изнетих у записнику са 9. седнице Основне организације адвоката у ... одржане 12.09.2005. године и у решењу тужене број ../05 од 03.12.2005. године у смислу члана 194. став 1. ЗПП, већ само постојање, односно непостојање неког права или правног односа, повреда права личности или истинитост, односно неистинитост неке исправе, а у складу са ставом 3. истог члана утврђивање постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено законом или другим прописом. Смисао наведене законске одредбе је у томе да тужилац судским путем може да тражи утврђење правног односа као постојећег (позитивна деклараторна тужба), али тужилац исто тако може предложити да се утврди његово непостојање (негативна деклараторна тужба). Изузетак од правила да се тужбом за утврђење може тражити само утврђење постојања, односно непостојање неког права или правног односа и повреда права личности, представља утврђивање истинитости односно неистинитости

неке исправе и утврђивање постојања, односно непостојања чињенице, ако је то предвиђено законом или другим прописом. У овом случају тужилац није оспорио аутентичност Записника са 9. седнице Основне организације адвоката у ... одржане 12.09.2005. године, већ чињеница изнетих на седници, чија истинитост се не утврђује у парници. Истинитост исправе треба тумачити у смислу да ли исправа потиче или не потиче од лица које је означено као њен издавалац, док тужба ради утврђивања постојања, односно непостојања чињенице у овом случају није предвиђена законом или другим прописом. О законитости појединачног управног акта тужене, коју тужилац фактички оспорава у тужби, одлучује се у управном поступку односно управном спору, а не у парници, а тужилац је имао на располагању делотворна права средства која није користио, која су прописана Законом о адвокатури.

Сходно наведеном, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић